

Eesti perekonna-leht

Linda.

1904. a.

Nr. 8.

„Postimehe“ — J. Tõnisson'i — trükikoda.

„Linda“ nr. 8 sisu:

Pildiraamat. P. Wagner'i pildi järele.
Kaasande pilt.
Gösta Berling. Selma Lagerlöfi romaan.
(Järg.)
Krahv Taro Katsura. Jaapani pää-
minister. (Pilt).
Kindral Teramishi. Jaapani sõjamine-
ster. (Pilt).
Mis kell on juba? Kustas Wabar'i laul.
Mõtted elu kohta IV.
Korea keiser uulitsal. (Pilt).
Kirjandusest.

Tulest hävitatud Alesundi linn Norra
maal. (Pilt).
Labane lookeie lapsepõlvest.
Jaan Hulmu.
Meie ajalugu.
Mässavate Hereroide perekond. (Pilt).
Pildikest.
Telegrammid.
Seda ja teist.
Kirjavastused.
Ülesanne. Arvutendlaste nähtaks.
Nr. 6 ruut-mõistatuse seletus.

„Postimehe“
raamatukauplusest

on saada:

- Lida Panch, Kasuline köögi- ja majapidamise raamat. Hind 85 kop. (enne 1.20k.)
J. Koor, Koka raamat. Hind 1 rbl.
J. Koor, Väike köögisöher. Hind 20 kop.
E. Aun, Kasuline köögi- ja söögi-raamat. Hind 20 k.
Helen, Kartohvi kokk ehk õpetus, keda kartohvitest 125 roega valmistada võib. Hind 30 kop.
Mai Reiwelt, Sööikide valmistamise õpetus. H. 80 k.

A. Läte:

Kändaja ja tähed,

partitur 75 kop.
sopran soolo . . . 20 "
bariton soolo . . . 20 "
koori häälde ä . . . 8 "
keelpillide hää-
led ärakirjas 25 "

Koju igatsus,

segakoorile . . . 15 kop.

Prii on jälle meie rahvas,

segakoor 8 kop.
maestekoor 8 "
lastekoor 5 "

Segakoori laulud . . . 40 kop.

Sõja laulud 15 kop.

on saada

„Postimehe“
raamatukaupluses.

Eesti päevalehte

„Postimeest“
võib iga kuu 1. päevast tellida.

„Postimees“ maksab:

1. märtsist aasta lõpuni:

postiga 4 rbl. 30 kop.,
postita 3 rbl. 35 kop.

1/2 aasta pääle: postiga 2 rbl. 60 kop.
postita 2 " " "
1/4 aasta pääle: postiga 1 " 35 "
postita 1 " " "
1 kuu pääle: postiga 50 kop.
postita 40 "

„Postimehe“ toimetis.

Kõigist suurematast Eesti raamatukaupl. on saada
„Postimehe“ kirjastusel kahewärwises, ilusas ja puhtas
kiwitrukis ilmuund

Ida-Aasia sõjawälja kaart

— Hind 10 kop. —

Jällemühjatele harilikud protsentid.
Üksikult ja hulga kaupa saada

„Postimehe“ raamatukaupluses.

P. Wagner'i pildi järelc.

Pildi - raamat.

„Linda“ nr. 8, 1903.

Linda

XVI. aastakäik.

Nr. 8.

Küünla-kuu 26. päeval 1904.

Eesti perekonna-leht.

Toimetlus ja talitus Jurjewis
(Tartus) Rüütli uul. nr. 9.
Toimetaja kõnelund on kella
1—2 lõunal.

Ilmub korra nädalas, neljapäeviti
korra kuuks teraviskolineline oas.

Tellimisehind: Postiga aastas 3 rbl.,
1/2 a. 1.60 kop., 1/4 a. 85 kop.;
postlita aastas 2 rbl. 50 kop.,
1/2 a. 1.25 kop., 1/4 a. 65 kop.

Tarvitamata jätetud käsikirjad hoitakse ainult
seelikkohase soovil päale ajal.

Üksik number 8 kop., postiga saates 10 kop. — Kuulutuste seuparell-rida 8 kop.

Gösta Berling.

Selma Lagerlöfi roman.

8

Lugejad ja õrnad lugejannad! Kui teil Ekebi piduõhtule järgnevatel öösetel sündmuste vastu üleüldise huvi on ning neid lugusid iseäranis hilisel õhtunil lugema juhtute, nagu mina neid praegu waiksel öösel ajal paberile kirjutati, siis ärge, kergendatud südamega ohates, mitte mõtlema hakate, et herrad kawalerid uue jumala tiibade warjus rikkumata rahu wõiwad maista — päale jelle, kui nad Mariamega toju jõudsiwad ning teda juure taali kõrwal ajawa wõdraste-wo mõnjamase jäna puhtama wiia olid wad fästunud.

Mawalerid asujsiwad küll jängidesse ja ta magama uimisiwad nad, aga neile ei pidanud mitte lubatud olema, rahuliskult järguise päewa lõunani wälja magada.

Eest meie ei pea mitte unustama, et Ekebi endine proua kepi ning sandikotiga maad mööda ümber rändas ja et temal kunagi kumbeks ei olnud, wäsinud kawaleride elu-rahust ning mõnuist hoolida, kui tal midagi tähtsat forda jaata oli.

See aeg, mil tema hülkuses ning toreduses Ekebis elas ning rõõmu üle terve ilma wälja fülwas, nagu Jumal tähtsib iacwatelgile fülwab — see aeg oli kadunud. Ja kuna ta ise toduta ning foldeta maad mööda ümber rändas, oli tema juurte pärislohtade wõim ning ann kawaleride lätte astud, et need jelle wõimu ning ann eest hoolt kannaks, nagu tuul tuha eest, nagu lewadepäike lume eest.

Tihti tuli ette, et kawalerid, juures, pifas jaanis, rõõmsa aiafalkade helina

jaatel, wäljajõitufid toime paniwad. Tuli neile siis majoriproua wastu, kes jala mööda lumist maanteed kõmpides kui lerus wälja nägi, siis ei löönd nad filmi mitte maha. Kufitatega ahwardas teda siis lärmitfew jeltfönd. Saani rutulife pöördega tõrjuiwad nad tema sügarwatesse lumehangedesse, ja major Fuks, kuulus farufiit, ei unustanud kunagi folme forda jülitamast, et jäärajest toffujuhtumiseft wõimati mõnda paha järeldust ei wõiks tulla.

Wingit taastundmuft ei olnud neil tema wastu, nad käisiwad temaga kui furja nõiaga ümber. Mawalerid näisiwad arwama, nagu ripufs majoriproua tagasufamife küljes nende hingedõnnistus. Eest fus uimeste hulgas nende hingede õndufe pärast diendufi ees on, fääl on inimejed üksteise wastu halastamata.

Kui kawalerid hilisel õhtunil joogilana juureft afna juurde wanufiwad, et waadata, kas õö waifne ja tähefelge on, näg-iwad nad fagedasti muista warju üle õue libifewat; siis teadsiwad nad, et majoriproua oma armast todu waatama oli tulnud. Niijugustel filmapiltudel puhfetiwad löbujad herrad ifka wõimfal wiifil naerma ning pilfjõnad, need lendasiwad farjakaupa läbi awatud aknate naesterahwale järele.

Tõji ta oli — jüdameta olef ning fört meel haffas kawaleride juures maad wõtma, Sturi Eintram oli wihawaemu nende jüdamesele fülwanud. Oles majaproua Ekebisje edasi elama jäänud, poleks kawaleride hingedesse wististi mitte niijugufed pahad mõtted ning tunded tunginud. Eest ann

P17193

Abi töotati talle igalt poolt. Etebi auu ja uhkus ei tohtinud kawaleridel edaspidi enam jalgade all tallata olla. Kõllalt olivad juba kawalerid Etebit kaitsumad ning hoidnud — nagu tuul tuhta hoiab, nagu hunt lambaid kaitseb.

Ja jät äöl, mil lõbusad herrad iseäralisel wiisil löbu löönud olivad, jät äöl, mis otje surmani neid oma wõimuu all hoidis — jät äöl pibi nende löbulugude löpu-lagu fündima. Sest Etebi dige omanik, kerjatepiga fündiw majori-proua, oli oma karmatufe löpetanud. Tumedal pilguga oli ta jepitofas istunud ning piduõhtu löppu oodanud. Ja ta oli weel faunemgi oodanud — jeni fui talle teatati, et kawaleride ruumis tuled kustutatud ning juures õues täieline waitus waitseb. Siis alles tõnõis ta üles ja läts wälja. Kell näitas küll juba hommikuje õõ wiendat tundi, aga weel mattis maapinda küünlatuu nüstaw õõ.

Kawaleride-ruumi juurde kästis majori-proua kõifi koftu tulla; efimejena astus ta ije õue.

Ta liitus maja pääruumide poolde; koputamije pääle tehti talle uks lahti. Probi krik-ijanda tütar, felle ta tüjedats teenijaks tüdrukuts oli kaswatanud, tuli talle wastu.

„Armuline proua olgu fudamest terwitatud,“ ütles ta ja fündles tulija kätt.

„Kustuta tuli filmapik,“ kästis majori-proua.

„Arwad fa, et ma fiin wast ilma tuleteta teed leida ei fuuda?“

Ta algas oma rändamist läbi õõrahõõ uinuma maja. Keldriteni ja katufkaalusteni ulatas ta oma teekomaga. Tasafel jammul fündis ta toasti toasse.

Majaproua kõneles oma mälestustega. Tüdrut ei ohanud, ei nutnud fa, kuid piisar weeres tal piisara järele üle palge, tuna ta endije kästijanna fõrwal fündis. Majori-proua lastis tüdrut riidefappi ja

höbeasjade fappi awada; ta filitas käega peeneid damast-waiibaid ning puudutas toredate höbe-lannude külge. Magabistöas libises ta käsi üle torniõis kõhendatud fulepatjade.

Igaõhe majariõsta külge — teljespuude, woffide ning applite külge — pibi ta oma käega puutama.

Ta pistis käe würtfiftraami laekadesse, ta katjus raswaküünlate riba, mis kapi lae all rippufiwad.

„Küünlat on kufiwad,“ ütles ta. „Nad peawad maharõõtama.“

Keldrit mõõba fündis ta, koputas waatide külge ja lastis kätt ettewaatfifumalt üle weinipudelite libifeda.

Toidufambris ning kõõgis käis ta, kõifi katjus ta järele. Ta firutas kätt sinna ja tänna ning jättis terwet oma maja jumalaga.

Wiimati fündis ta elamije tubadesse. Einojalõis ei jätnud ta muidugi suurt leff tuba feisawat lauda katfumata.

„Kii mõnigi on felle laua juures oma iju kustutanud,“ lausuf ta.

Kõif toad käis ta läbi. Piifad ja laiad fõhward leidis ta wanabel kohtabel olema. Na toredatel alustustel afuwate uhfete peeglite külge ei jätnud ta kätt panemast.

Krahw Taro Katsura

Jaapani pääminister.

„Kõlas maja,“ sõnas ta. „Tore mees jee, kes mind kõige selle omanikuks tegi.“

Suures jaalis, kus wäga aja eest nooruslikes waimustuses hõljuwad tahtsijad oliwad, seijiwad kõrged tuigitöölid juba tumas forras seinade ääres.

Majori proua astus flaweri ette ja tatus taja ühe tõrnega tema häält.

„Ka minu ajal polnud siin jaalis rõdumist ja lõbuist puudu,“ sõnas ta ihenehes.

Ra wõdrastetuppa, taga juurt jaali, läks ta. Skottpiine oli jee tuba. Ta kobas kõega enese ette ning puudutas selle juures tüdrukut nägu.

„Kas ja nutad?“ küsis ta tüdrukult, jesi käsi jai piisaratest märjaks.

Sääli hakkas tüdruk kõwasti nuttuma.

„Oh, armas proua!“ nuttis ta; „nad hõwitawad kõik ära. Mitsipärast lähite Teie meist ära ja jätsite terve maja kawaleride hooletse?“

Majori proua tõmbas akna eest kardina ära ja näitas kõega wälja õue. „Olen ma sind nutma ja huluma õpetanud?“ päris ta pahandades. „Waat, aed on inimeki täis, — homme pole Etelbis ühte kawaleriigi enam!“

„Kas teie siis Etelbisje tagasi tulete?“ küsis tüdruk.

„Minu aeg pole veel tulnud,“ ütles majori proua. „See on maantee minu kodu, maantee fraaw minu puhke-ajale. Aga sina, tüdruk, pead minu äraolekul Etelbi üle wahwama.“

Ja nad jammusiwad edasi. Ei kumbgi nendeist teadnud ega mõtelnud, et Marianne otse jellesjamas toas magas.

Marianne ei maganud mitte — ta oli jängis waltswil, ta kuulis kõik ja jai kõigist aru. Waltswil jängis wiibides oli ta armastuse kiitjeks hõisketanu kuuletanud.

„Sa wõimurikas, kes ja mind üle minu enese tõstsid,“ nõnda algas waimustatud kuuletus. „Mind piiras otjasta häda, ja ja muutis tema paradüüfs. Niamaja lufus utis purustas mu täed; iiamaja läwel muutuwad mu filmapijarad jääpärliteks. Wiha film hoop tungs mu jüdamesse, kui ma oma ema peksniis kuulsin. Ja filmas luncunges tahtsin ma oma wiha enese jurnuufilmetanijega kaotada. Aga jääli tüid sina! Oh, armastus, ja tulelaps, ja tulid selle juurde, selle hingse

juba jurma ihaldus wiibis. Kui ma, oh armastus, sinu kaajatöödud tauniduse ja õndsihõega oma häda ning wiletust wõrdleten, siis ei ole teada, minu õmetust, nagu olemasegi. Mõigist föidikutest olen ma waba, ei ole mul isa ega ema, mul ei ole kodu enam olemas. Mõisti paha jaawad inimejed minuist arwama ja emale haffawad nad endid minuist hoidma. Sündigu sinu tahtmine, armastus, jesi mitsipärast peaks minu keijus kõrgem olema kui minu armajamal? Mõistaks tahame meie laia ilma astuda. Isaane on Gõstia Werlingi mõrsja. Yumehangeist leidis Gõstia Werling oma kodu mitte kõrgetesje jaalidesse, waid metja-ääril asjuwasse talumajasse. Ma tahan Gõstiat tema majapidamisse muredes awitada; ma tahan temale abiks olla, kui ta jäneste ja terebe puunijeid üles jeeb, toitu walmistan ma temale ja kannan tema riiete eest hoolt. Oh, minu armajam, kui ma üstjinda metja ääres istur ning sind ootan, kui ma turdan ning igatjen — kas ühüd ja jeda minuist? Jah, jeda teen ma! Ma ei hakka mitte rikkujepäewade järele kurtma — sinu järele wõtan ma hinge hellamal ihkel igatjeda, sinu järele, minu jammude järele kejet metja-tihnikut, sinu rõdumja laulu järele, kui sina, terves üle öia, koju poole jammud. Minu armas, minu armajam! Tereuel oma eluajal ei wõijts ma ära, istades ning sind wõdates.“ —

Kiitajune oli jee hümmus, mille ta wõimja jädamete-jumafnje auuks oli kuuletanud. Ja ta ei õlud weel kuulelifest unisuste-ilmast lojutust andrassje unerüü jõnduud, kui majori proua sinna tuppa jisse astus. . .

Kui wiimane toast läinud, tõnns Marianne üles niag pani enese rüdesse. Beet ford pidi ta musta jammetteleidi jeltga ning ballikingad jalga tõmbama. Waiba mässi ta enesele (nagu mõne jhawli) ümber ning tõttas jällegi wälja hirmuttawasse õõsse.

Wäitne, tähefetge ning hannustawfilm küünlakur öö mattis endist wiiji maapinda; näis, nagu ei tulksqi tal lõppu.

Marianne tõttas Etelbit wälja, abi otjima. Ta ei wõimud mitte lubada, et mehi, kes teada luncust ära päästnud, kes talle kõigiti oma tahtust ning õjawõimust üles näidanud, et ueid mehi hulkaw

terjus-naene kui focrasid wälja ajada olets jaanud. Tema nõu oli alla Sjösje major Samfeliuse poole abi otinima tõtata. Ta pidi rattama. Alles tunni aja pärast wõis ta tagasi jõuda.

Mui majoriproua terwe oma kodu jumalaga-jätunud oli, rattas ta õue inimeste juurde, kes kawaleride rünni juures wõitluse algamijets käsku ootajiwad.

Majoriproua jüitas ije õletule põlema ning käsits inimeii tuletahju kija tõsta. „Tuli! tuli!“ hüüete all ärkajiwad kawalerid. Leefide kuma läbi kohutatud, häppajiwad nad järgide üles ning idraajiwad wälja.

Uffel aga seija-wad hüglataoline mõisajepy ning tats wõimja rusikaga westipotsi. Za mi pea kui kawaleerid rünnal wälja tulewad, ajuwad waritjejad nende kallale, heidawad nad eneje alla, jowad neil fäed fumi ja paigutawad nad wantritesje ning jaantidesje — uendesje puruwandeesje, mõija kolitraami hulgaist wälja toodud joiduriitadesje, millega ford kawalerid, igauks omal ajal, Etebisje joiunud. Muudugi oliwad need annuäärt joiduriistad majoriproua nõuu ning käju pääle foktu otjitud.

Wahepääl oli aga Marianne Sjösje jõudnud. Major, kes ifka wara üles tõwsta armastas, jagas õue pääl parajasti oma karudele homnikust toitu. Za ei hatanud luqru kuuldes pifemalt midagi järele pärima, waid pani karudele junkorwid pähe ning oli ilmapilk walnis Etebisje minema.

Marianne ei jäänud temast maha.

Wawaga iutis ta jõetule pärast jahul teista, aga kui ta Etebi poolt tulekuma ilmas, ärkas ta rimas firjedamata hirm.

Wisjagune sõ oli see küll! Mees löõb oma nauit ning lajeb lajt ufje taga ära fülutaba. Mas pidi nende kolebuste täien-duseks weel üks naene oma wacnlaied tules ära põletama — kas pidiwad selle naese õmetud töõriistad, Etebi tugewad töõnehed, karufüinte wahete jattuma?

Ta wõttis foige oma jõuu foktu, tõttas majorist, möõda ning jõudis aegjasti enne wiimast Etebisje, kus majoriproua keset oma inimeji parajasti jeotud kawaleride kaaslastele ning joidutajatele käsufid andis. Hingetult hüüdis Marianne: „Marud! Major tuleb karudega!“

Tõusis hirmus jegadus. Majoriproua aga pöõras inimeste poole ning ütles: „Tänan teid, armjad lapjed, teie lahje abi eest. Nedagi ei wõdeta fündinud loo pärast wastutajete, ega saa keegi selle pärast karistatud. Winge nüüd koju, Tõusis hirmus jegadus. Majoriproua aga pöõras inimeste poole ning ütles: „Tänan teid, armjad lapjed, teie lahje abi eest. Nedagi ei wõdeta fündinud loo pärast wastutajete, ega saa keegi selle pärast karistatud. Winge nüüd koju,

jei ma ei taha, et mu inimejed otja jaawad. Jumal wõtku nüüd ije Etebi oma hoin alla: mina lähen nüüd oma ema juurde. — Muid fina,“ ütles ta Mariannele, „ma tean, et ja oma armastuse-jampsimies foige selle forda fäatsfid. Aga kui Etebi ford läiesti hufas on ning terwes tema ümbruses wiletjus walitjeb, siis mõtle jelle pääle, mis ja nüüd teinud oled, ja hoolitje waeste Etebi inimeste eest.“

Za siis läts ta, ja teda jaatjiwad hül-

Kindral Terautshi

Jaapani sõjaminister.

gana inimesed. Kui major oma karubega kohale jõudis, leidis ta ainult Marianne ning terve rea wamu sõiduriistu sinni seotud kawaleridega eest.

Oksjon Björnemõisas.

Kibeda enese-aruastuse waim ajas ilusa Marianne hinges. Iga tema sõna, iga tema sanamu, jaatis aruastusewaimu jääpilk ning piltenaer.

Mariannele näitas terve ta elu nagu näitemäng olemas — näitemäng, mille ainukejeks päältwaatajaks tema ise oli. Ta polnud enam loomulik inimene, ta ei tundnud kurbust, ei tundnud rõõmu, ta ei tundnud armastust. Ta oli jelle juures nagu kahesje ojasje jagatud. Mahwatanult ning meeldiwusega waatas tema isiku pilkaw üks pool päält, mis teine korda jaatis wõi korda jaata mõttes, ja kunagi ei awalandanud tema pilkaw pool, see imeline waim, ainjamat kaastundlikku sõna.

Kus aga wiibis Marianne tegevuste pilkawa naeruga ning tahwatanud palgetega waht jel döl, mil neulif hing eimeest korda juurewiijilijelt elu küllust ja toredust tunda sai? Kus wiibis siis kibedalt pilkaw aruastuse-waim, kui tema, tark Marianne, Gösta Berlingit jadaudete filmade ees suudles, kui ta hinge-ahastuises koduäue lumes jura tahtis? Siis oliwad aga ilusa Marianne aruastuse-waimu jääjed filmad täielijel wiijil ära angunud, siis oli piltenaer kaugele õhtu kadunud, jesi kirgline tundnuste torn mäsjas siis ta hinges. Muinasjutulijel wõinud hunaawad tormilood kõlastiwad tal siis tõrwus, muinasjutulijele waimude jahi mehitid pildid weerujwad üksteije järele siis tema filmade eest mööda. Sel imelijel döl oli tema tõfine ja loomulik inimene.

Halastamata enese-aruastuse waim! Kui Mariannel lõpnata waewa pääle korda läks, oma tarretanud läha niipalju tõsta, et nad Gösta Berlingi laela ümber wiijiwad hakata, siis pidid sina wana Beerenkrenty'i kujul filmad maapimult ära tähte poole pöörama. Sellel döl puudus jul wõim. Surnud olid ja, halastamata waim, kui ilus Marianne armastusele hõiskelaulu luuletas — jurnud olid ja, kui Marianne Ejsõe majori järele tõttas,

Rõnda jäiwad kawalerid Ekebi ainuwalitijateks. Eest weel ei olud äga tulnud, Ekebit nende käest ära wõtta. Eintram oli seeford nende faitsejaks.

Jurnud ka siis, kui Marianne üle metjade Ekebi pool tulekuma nägi.

Nad oliwad tulnud — nad wõimjad tormilinnud, kirgede taltjutamata tiipulijed loifad. Tuld pillutawatel tiibade löstidel ja härawaist terajest süüntega wälja ehitud, langeiwad nad ju tallale, sina jäats tarbunud silnadega waim. Ja ja pidid lahutama ning kaugejesje kaduma. Surnud, häwitatud olid ja. . . Mas aga siisgi täielikalt?

Terve künnakuu wiibis Marianne Ekebis haigeuwoodis. Eest Ejsös oli talle rõugehaigus külge hafanud. Halastamata wiijil piinas kole haigus teda, nõrka, jõuetut, nagu ta enese ärakülmumijest saadit oli; jurn seijis tal ju silma ees. Muud kuu lõpul hakkas ta juba paranema. Wäga nõrk oli ta weel, ära tunda aga wõis teda waerwalt. Eest Marianne polnud enam ilus Marianne.

See kaotus, mis juurt turwastust terwele Wernimaal pidi jännitama, oli jeniini ainult Mariannele enesjele ning tema eest hoolitjemale naesterahwale teada. Kawaleridgi ei teadnud jellest midagi. Haigetuba polnud mitte igatihele siiseastumijeks awatud.

Mil on aga enese-aruastus kõwem, kui pilkadel paranemijele tuididel? Siis ajub ta liikumatast ning tardumist sinu juures ja tardumist wiibiwad ta jäänud filmad ju pääl ja filmas rahus muljiwad jind tema kwiijjed sõrmed.

Ja weel jäats tardunud filmad hakkawad Mariannel tulijeid nooruslikka tundmugi juba ära rõõwima.

Tema wõimjad elujouud wiibijiwad tarretanud uinakus. Loitewalt wihata ja leetiwalt armastada juutis ta kõigeks ühe ainsa döl — mitte enam. Ta ei teadnudgi foguni, kas ta Gösta Berlingit armastas. Ta igatjes Göstat näha saada, ta ihkas otsejjele jõuda, kas ta Gösta juuresolekul weel emajt ära unustada juudab.

Terwesi haiguse ajal oli temal ainu-
 jeks selgeks mõtteks, hooli tunda, et ta
 haigusest muu ilm teada ei saa; ta ei taht-
 nud oma wanemaid näha, ta ei tahtnud
 oma isaga ära leppida, ta teadis, et isa
 kindlasti oma teguwisii sahetseb, kui ta
 tütre hädaohtlikust haigusest kuulda saab.
 Sellepärast küsis ta oma wanematele ning
 sõigile teistelegi ütelda, et ilmade haigus,
 mille poolest ta Björnes tihti kannatama
 pidi, teda mahalastud aluwarjude taga
 istuma sunnib. Oma tallitaja-naesterah-
 waja keelas ta waljusti, mitte kellegile tõi-
 sest haigusest rääkida; kawalerisid keelas
 ta kindlal sõnal, kui need Karlstadi arsti
 tuma tahtsiwad. Tal olewat ainult rõnged,
 pääleegi dige terged, ja Glebi kodune apteek
 jätkuwat juba selleks, et tema elu hädaohu
 wastu kaitseda.

Zurmanõtetel polnud tema pääs rummi;
 ta oli haigewoodil wübinud ja siuisilnil
 enese terwetsi saamist oodanud, et Gõstaga
 õpetaja juurde jõita ning abieluse kulu-
 tuist tellida.

Nüüd aga oli haigus ning palawus
 wõidetud. Ta Marianne oli endine Mari-
 anne, oma pilkearwastawana mõistuse poo-
 lest. Älleegi oli ta külm ning tark. Terwe
 ilm näitas temale üks rumalaid ja lollisid
 olema; enast pidas ta itmas ainu-
 mõistlikust inimesest. Ta ei wihanud just
 mitte inimesi, aga ta ei hantud nendest
 ka ühtegi armastada. Ta mõistis oma
 isa, ta mõistis kõiki. Kes aga inimesi
 mõistab, see ei wihta neid mitte.

Ta jai kuulda, et Melchior Sinclairi
 Björnes oksjoni ära pidada ning kõiki oma
 warandust ilma mõõda laiali jaata taht-
 wat. Kõik majariistad ning majakraami
 tahtwat ta ära müüa, siis koduloomad
 ning põllutööriistad; raha aga tahtwat ta
 kotti isse paigutada ning Lõhvjärwe põhja
 lasta. Seft Marianne pidi pärandusest
 ilma jääna. Kui Marianne kõiki jeda
 kuulda jai, naeratas ta kõite hääksüüwalt:
 niisugune oli Björne herra iseloom, ja
 nõndawisii pidi tema tegema.

Arusaamataks mõistatusjeks jai aga
 Marianne hõiskelaul, mille ta forra aru-

saamatutel unistuste tundidel armastuse
 ülendusest kuuletanud oli. Ühegi meha-
 äärjest majalestest ning ühest armast
 mehest oli ta mõistanud. Kuidas see sündis,
 mis see sündis — see jai tema mõistusele
 udulooriga factud mõistatusjeks. Ta ishas
 loomuliku inimese-elu järele. Ta ei jõud-
 nud enam jeda igawest mängu wälja kan-
 natada.

Oj ilmu, ilmu, üksainus wiiruse,
 üksainus silmapilguse enese-ärannustamiist!
 Üksainus ära kaatumata jõna, üksainus
 ilma armastusjeta jannu — kui hää
 oletes see!...

Ühel päewal lastis Marianne tuba
 hoolega tulinutada ning haiguse-ibudest
 puhastada; siis käsks ta Gõstadi kutsuda.
 Talle wastati, Gõsta olewat Björne oks-
 jonile jõitunud.

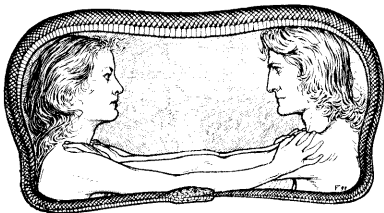
* * *

Tõesti, laialine ja suur oli Björne
 oksjon! Seft suur oli Björne rikkus ja
 wara. Penikoormate tagant awatelees
 oksjon inimesi kofku, pakkumiseft õjawõtma.

Suur ja rikas Melchior Sinclairi oli
 terve oma terebda majakraami juurde jaati
 huukutesse ning riitadesse kofku toimetanud.
 Tubandad asjad asujiwad firjus segaduses
 nendes lae alla ulatawates kuhjades. Kui
 häwituse-ingel wiimajel koftu-päewal, oli
 ta tubade toreduse halaastamatalt juurde
 jaati huukutesse kofku loopinud. Kuid
 fõögiriistad, pajad ja potid ning mis nad
 kõif on, need asujiwad weel oma wanades
 paikades, seft nende juures polnud midagi,
 mis Mariannet meelde tuletas; aga fõögi-
 riistad õlnwad ka peaaegu aiufad asjad,
 mis Björne herra wiha cest pääjefiwad.

Herra Sinclairi tungis oma tütre tuppa
 ning andis jäl oma häwituse-tungile waba-
 dust. Sääf seftis Marianne nufulapp ning
 raamaturiin, jäl seftiwad tema iluasjad
 ning riided, tema wäike tool, tema sõhwa,
 fäng; kõif see pidi oksjonipidaja haauri-
 pautude all ilma-inimeste omanduseft
 jaauna. (Zürgneb.)

Mis kell on juba?

Mis kell on juba? — Noormees, tötta:
pea elulaene randa waob:
Ja ainult korra leegib süda
ja mõte aatemõõka taob.

Kui Hannibalil, nõnda seisku
sul kõrged Alpid silma ces
Ja ainult üle nende harja
Italiasse pääseb mees.

Ja neiu, kui ei taha tulla
ta ühes üle Alpide,
Kui aatewõitlust ta ei salli,
siis lahkume, siis lahkume!

Kuid on tal armu — löbu kõrwal
üksainus säde waprust ka:
Siis lähme mägestiku-rada —
meid ootab eel Italia.

Mis kell on juba? — Noormees, tötta:
pea elulaene randa waob!
Ja ainult korra leegib süda
ja mõte aatemõõka taob.

Kustas Wahur.

Mõtted elu kohta.

IV.

Ardevatav on inimene igale hingelisele maa pääl, sest tal on ojavuist ja selge arusaamine, mille abil ta oma tee päält löib ära hävitab.

Nõrkusega vaatavad ta oma kaaselanikele, teiste hingeliste pääle ja arvavad ennast nende kõrval kätteleaamata sõrgues seisvat.

Põlgusega nimetab ta teisi hingelisi jõddituteks, kes oma jõnetuse ja nõrkuise pärast iiseisivald elada ei või, vaid teiste tulu pääl end toidavad. Ne-eniast aga arvavad ta tuninga ja kästija olewat, ega taha maa pääl teistele elamise-digust anda. Inimene nimetab looma murdjaks metsaliljeks, kui see loodusest annud lihtiate abinõudega teisi hingelisi huffab ja jõdd, ning arvavad ennast sõrgemaks, paremaks, ehk ta küll veel enamgi teisi hingelisi huffab ja toiduks tarvitab. Päälegi teeb ta jeda veel nagu looduse jeaduse vastu, sest temale ei ole loodusest ei terawaid küüneid ega terawaid hambaid antud. Metsaline kargab oma ohvri pääle vihaaga ja färistab ta lõhki, inimene aga teeb jeda uerataides, filmawereleiselt: ta jõddab ja joodab looma, awaldab ta vastu oma heldust ja hääduist, enne kui ta teda tapab.

Zuhtab inimene metjatihmituse, kus töit loodud loomad läbihegi lahedal elawad ja toidust küllalt leiawad, siis on inimene nagu jeks jeatud ametnik sohe aru tegemas, misjuguine loom fardetaw on, et ta inimeist ähwardab, misjuguine loom fahjuta on, jekt et ta liha ei maitse ja nahk ehk juled ei kolba, misjuguine loom fahjulit on, jekt et ta teisi elajaid jõdd, teda inimene ehk iile hää meelega oteks jõdonud. Ja inimene haffab, neid nõnda ära jaotades, neid huffama — ühte, et ta fardetaw on, teist, et ta fahjulit on, mõnda et ta fahjuta on, mõnda jälle, et ta liha inimejele maitseb. Ma ituduse pärast huffab ta palju hingelisi ära. Ragu ta elajate-riiki häwitab, nõnda teeb ta jedajama ta taimeriigiga ja arvavad ennast siisgi ifka veel hääks, õiglaieks ja süüta walitijeaks.

Metsjad fahanewad ja faowad inimeje ahnuse pärast, maa faotab oma niisuse, mis metjades alaki hoitud jai, wäitefed jöed jaowad veel wäifsemaks, oiatejed faowad jootumaks ära. Ja jee töit tuleb jellest, et inimene metjad maha on raiunud. Ei halasta inimene ta fahjuta linnuteje pääle, waid lajeb teda maha, et ta ilusjaid julgi eht ta täistopitud nahka omale ehteks tarvitada, juhi kui ei jõuaks ta midagi fohajemat wälja arwata.

Ja pärast hawitab inimeist iga puufänd, kui ta mõttes puu itudust omale ette kujutab, iga täistopitud elaja-nahk, jelle ajemel, et neid oteks lastnud metjaks elada, laulda ja löbu lüua.

Kui keegi kunstnik oma piltide näituse awaks, kuhu töit matjuta wõifsiwad minna, tõesti, ta pahandus jaaks diglane olema, kui neid keegi waatama ei tuleks ja neist lugu ei peaks: aga misjuguine meelepaha koormaks teda veel siis, kui rumal rahwahulk neid ilusjaid asju lõhkuma haffaks, raamideist omale tulepuid ehk lõwendüst jala-uartjusid wiits! Misjuguist meelepaha jee küll tarqale jümitaks, kui ta õpetliku raamatu on firjutatud ja jeda inimestele kufinud, aga inimejed jelle ajemel, et kufija tarfuit imestada, wõtawad ja färistawad leheb wälja, et uudega afna-wahesid finni määrida, ehk neid majapidamise juures mujal tarvitada! Kas ujub jee teadlane inimeje, kui nad itendafsiwad, et nad ta raamatust ja tarfufest wäga lugu peawad ja teda veel paluwad, jelle taolist tarfa raamatut firjutada?!

Selle maailma rittuse ja looduse festel, kus igaal pool itudus ja meeldiwus walitjewa, kus määratu jõud asju liikuma paneb ja elu imeliffusid piltisid jümitab, kus inimene iie üks kunstlik põrmu-jaofene on, mis pijut juuremat elusjadet ja mõistust awaldab; kus iga maa-ijümitus, iga olewus, imestamise wäärt forralist ühiselu awaldab, mis terve maailma elu waimustawus toffufölas hoiab; — jah, jelle maailma ituduste festel on inimene liig jõnetu ja nõder, et jelles ilma elu, mõis-

tufe ja imebe mušumis ainult jeda omandada püüda, mis teda meelitab ja mis teda huvitab.

Inimene ei ole veel jõudu tundma saanud, mis teda veelaks maa rikkust rüüsumast, sest see kõik lasub emast vastu-panemata ära võtta. Inimene ei vaata oma jõuu ega terveise pääle, fagedasti jätab ta ka elugi, et aga oma täitmata ahnuses maa-ehteid omandada, ifeigi maa-põuest rikkust välja tuua. Üksnes jef silmapilgul tunneb ta löbu, kui ta rikkust omandab, jellepärast kogub ta waerwalt warjatud meeleshääga kõik eluaeg omale rikkust, ehk ta jeda küll elutarvituste pääle ära kulutab ei jõua, aga siiski silmitseb ta kadu-duksega teife omandust ja püüab jeda omale jaada.

Inimeje ahnusef ei ole piiri ja ta omandufe püüdel ei oleks ka mitte piiri, kui mitte maakeral piirifid poleks, millest inimeje üle ei või astuda.

Ja ka inimeje waimelu täeneb jeda mõõda ja nende tingimiste all, misjuguete fesk-ef ta üles kaswab: on inimeji fõrgete mõte-tega ja mitmejuguete ilujate waimu-omadu-dukstega; sünnib ka inimeji, kes emast mitte üffi looduje-funiingaks ei arwa, waid ka terve maailma walitfejaks; leidub ka niifugufeid, kes teifi inimeji kardawad, jellefi füdamepiina tunnewad ja teiste fufamiste eest püüawad põgeneda, olgugi, et taga-fufamist fellegi poofit farta ei ole; lõppeks on ka niifugufeid inimeji, kes kõigest omast jõuust häwitada ihaldawad ja häwitawadgi ilma mingifugufe otstarbeta kõiti, jeda ja mida nad aga wõiwad, olgu kas oma-farnaifeid inimeji!

Tihhi juhtub, et inimeje eluwoolu jattubes, kõik oma wõimu-jõuu tagawara äratarwitab ja ärafukutab, et elu teerulifi fufimufi jefgenbada... Teine fõrd fustub ta elufüüal jellepärast, et ta himufid lastis mõistufe üle walitjeda, et ta end üleluga hellitas... Ja niifugufeft sünnib fidur, haiglane järeltulene jugu, paljad inimejefugu riismed, kes koguni ifejugufi elu etawad, kellef koguni ifemõtted ja tundmufed on, mis mõnikõrd emast nii inetumalt ehk tooreft awalbawad! Niifugufeft inimejefõo riismed on juba kõige alumifele afmele langenu: nemad ei wõi enam inimejefugu alles hoida, ei ka edendada. Ja fagedasti

juhtub, et niifugufeid oma elufüüal eeme-acea ife fufutawad, ega jõuagi ära oodata, millal nende loomulik ots fätte jõuab.

Igawefi fefawas wõitlufes elu eest, igawefes tunedes ja arufaamata elu-woolu-jes ümber kobades, etteuägemata juhtu-miste fesk-ef, mis iga iftuopiff meid wõiwad purustada ja meile otja tuua, fümimine ja jureme meie inimejed olufte igawefes ring-läigus, ja see kõik sünnib findlate feaduste järele, targa Looja tahtmife järele, kes kõi-gile maailma-fehadele ja fefafefefele niifu-gufe ring-läigu on määranud.

Sagedasti fümuiwad ja difewad inime-jed ainult jefst otstarbeks, et oma himjateft hädadest ja kannatufest waerwatult ainult elu-iltu pääle waadata, mis neile fätte-jaamata on, et pääle jeda maa päält igawefi ära faduda ja teiste inimeste füdametesje kas kaastundmufe ja walu wõi fahju jälgi jätta. Niifugufeft haletsemije wõart inimejed püüawad endid afjata lootufetega trööstida, et neile ifta veel abi wõib tulla; jelle mõte eest fufimwad nad aga kõigeft wäeft põgeneda, et nad finna ifigawufesje peawad faduda, mida inimeje mõistus ei ole veel jõndnud läbi murrida.

Inimene püüab kõigeft wäest jeda jala-duft jefgitada, mis otstarbeks ta fin maa pääl elab, mispärast ta kannatama peab.

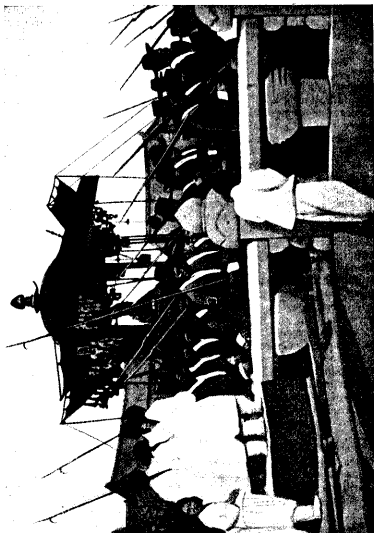
Oma mõdra mõistufega nendele fufimuf-tele wastult otjides peab inimeje ometi nende alla end alandama ja nõumalt tun-nistama, et ta püübed ja fufjed afjata on, et ta täiefti jõuetu on jeda tumedufi wal-gufstama, millega inimeje elu ümberpiiratub on, et kõik ifikifud walud inimejefugu üle-üldjete feadufte fõrwal tähijed on!...

Kui inimeje organifimufes warjul ole-wale wõrelibele kõite jeda jefgekfs faafs teha, mida ta niid teadmatal toimetab; kui tal oma feifufõra üle jefge arufaamine oleks, kui ta oma feifufõhta wõiks ära näha, kõiti neid liha-fõefeji ja joonte-angufeji tunda, milleft ta läbi rändab; kui ta wõiks oma ja jefga terve organifimufe waenlafi, haigufe-idufid, ette näha ja mõis-tufega nende elu ja jurnia pääle wõitlema lähets, ja kui ta fefas ümber hulludes mitmejuguete elu-awalbawate ifu-jaofeftega tuttawaks faas, nende feifufõrda ja otstarbet teaks... Jah, kui tal jelle kõige üle jefge teadmine fefpärast oleks, siiski, kas

Võiks see werelible arusaada ehk aimata, et pääle tema weel teiste inimeste sees niisamajugused werelibled rändawad? . .

ta võiks ise oma elu ja toimetuse tulu ja ostarbet ära mõista?

Mas võib inimene siin tilluteie maafera

Korea keiser uulitsal.

Kui see werelible võiks teiste omataoliste otja näha, kes organismuse piffa eluiga ära elada ei jõua — kas ta võiks sellegi pärast jelle organismuse keerulise elutorra ja ots- tarbe üle otjust teha, milles ta elab . . . kas

pääl põrnua elades, teiste juurte ilma- kehade keskel, selle kaugust ta omale ette- hujutadagi ei oska, ja otjata maailma- ruumides ümber-rännates — kas ta võib oma mõistuse-õhtuaga neid ihulikule õhtmale

nägemata maailma-ruumid ja kehavid ära näha, nende olemit ja otstarbet äraandista ja ta oma olavõimiseit ja faastööit selles iluüldijes maailma-tokkufölas selget pilti jaada? . . .

Hurigi inimene terve maailm läbi, ärgan jätku ta midagi maatera fohja läbilaitumata, jaagu ta ta maapäälfetist jändumustest selget aru, süegi ei wöi ta maateraft faugemate mimma; ta on ja jääb maa fülqi föidetud ja rändab ühte ja jedojama teed mööda ümber päifeje. Ja taewaühed, mis mööda taewa-laotust laiati on fülwanud, waatawad hülgawate filuafestena ja ndu-fogudena maa pääle ja jääwad temast niifuguseje fauguseje, et inimejed neid murida ei wöi.

En ühe asja ehk hingelise eluford jeltgesti wälja muritud, ega siis fohe teisi jellejama teadusejega niifamaluguseft tunnistada ei wöi, Niifama ei wöi ta teiste taewatehadede organilist elu meie maa omaga ühejarnajeks arvata . . . Kas inimene wöib oma mäistufe-fibemejejega otjara maailma Looja tarkust ära mäista, tes terve maailma, föif asjad ja hingelised ja ta inimeje nii mäistilistult on tokku jeadnud? . . .

Inimene waatab füll nende faugete taewatehadede poole, ega ta on oma maa pääl nagu wang fimi, ega wöi nende ligi pääjeda; maailma-ruumid, kus iga, wae-walt filmale nähtaw, tähefene wöib ära-aruamata torba suurem olla, kui meie maatera, on inimejele igaweje pimedusejega ja tumedusejega warjatud . . .

Inimene püüab maatera minewitu ja tulewitu faladusi ette äraarwata, ega igaford löpeb ta jõud eme otja, kui ta ees-märjile faab. Muidas wöib ta siis jeda maailma kehadeft teada jaada, mida ta käega katjuda ega filmaga nähagi ei wöi.

Nagu inimejel ei ole asja jellejega, et ta artufel piirid on, et ta föifide huwitawate üfimumste pääle wastata ei wöi; ei ole

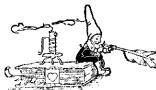
tal jellejega tegemist, et inimejed üsfkford oma murimistega faugemate wöiwad mimma ja paljude fümimumste pääle wastata, mis nüüd aruamata on, jelt praegu elaw inimeie ei ole siis enam elus. Teiiti jee ei wöigi olla, jelt teadmine, et meie mäistust-wäifene on, ei wöi meie rahutu waimu rahustada ega teda jeltetamata fümimumste murimises talistada . . .

Mönda on ta inimene piirideta mere pääl: ta wöiab föif oma jõuu tokku, et nägemata randa jõuda ehk füll ilma jaada filmauhtawalt wöimata on: jee teadmine ei jõna inimejt jõudida, emast merepöhja kufutama, eme kui ta rammu rangeb, ta waimu jõud löpeb. Weel jõuetult paadi pöhjas lamades wöib ta emast jelle lootusejega hellitada: ehk ifta jaau weel ilma igarfetud rannale!

Ja ta waimu walutija ei fosta taewa-ruumidesje ja fcegi ei wasta temale, aru-iaadawalt ta pakifitewate fümimumste pääle.

Ja inimene peab uskuma, et ta elu on nagu nägemata piifafene igaweie aja woelus, et üfski äraalatud tund enam tagasi ei tule, et ta on maa pääle mitte juhtunud oma wöli ega tahtmusejega, waid jelle wöimuga, jelle tahtmise läbi föif maailm on algust faanud. Sellejama nägemata wöimut alla on inimene alandatud, jelt ta on jelle wöimut kätetöö.

Nagu magneedi-otafene ifta ühele poete näitab; nagu iga asi, mis maapimast on ülespoole wijatud, jälle tagasi langeb, jelt et ta üfs jaofene jelleft suurejt maast on, nõudojama tuugib inimene kõige oma eluga ja mäistusejega, mis üfs jaofene jelleft itma-otjata maailma elust on, kõige oma waimu-omadusejega, ifta ühe igaweie wägewufe ja fättefaamata Mõige-ülespidaja poole: ta juhib oma jõuetud mäist üles taewa poole, ilma otjata maailma-ruumidesje ja ei leia kuhugil otja ega äärt, algust ega otja.

Kirjandusest.

Cont. Tõsine fujutus Vestirahva elust. Kirjutanud A. Wändmets. Jurjewis: Tartus. A. Stult'e trükk ja kirjastus. Hind 20 kop.

Kohtu. E. Hornhöhe jutustus Tallima elust. Tallimas 1903. (S. Pihlala raamatufantastje kirjastus. Hind 40 kop.

Cesti rahva elutäigus on juuri muutusi olnud ja need jündisivad sõrdlemisi õige lühiteje aja jees. Riisugune muutujerikas aeg kaswatab rohkesti huwitawaid ijeloomusi, ta jwab inimeji ije-äralisteseje olefutesje, ta lajeb itmawaateid kofku pörgata, ta jünmitab elawaid ja rohke-wärwilisi jündusi, ta paneb waimlijed ja majanduslijed jünd lüfuma.

Aeg on praegu nagu chaos, millest uus ilu jündib: lajud keriwad ja wajaivad, pildid ja jündmused ähjuerwad ja lagunerwad — kõik on liitumas — walguje poole. Goethega peab hiiüdima: „Rööm on elada.“ Võomulik oleks nüüd, et niisugused ajad, täis elu ja liigumist, oma wastupaistet ka meie kirjanduses leiaksivad, kuid jee ei ole nõnda. Meie kirjandus on kõige suuremalt jaolt eluwõõras ja jeejab ifka weel Sakhamaa äraiganud madalama nõndanimetatud „pereonna-kirjanduse“ mõju all, mida odawad ajakirjad, nagu „Gartenlaube“, „Buch für Alle“, „Dasheim“, „Illustrierte Welt“ rohkesti ka meie rahwa jekka kandjivad. Nui naturalismuus ja realismuus oma wõiduteed läbi Europa algajivad, siis näis ifs wahje, nagu tuleks ka meie kirjandusele uus ajajärt: nõnda tähtjate annetega kirjanil nagu Wilde, oli lootujerikas täht. Aga lootus pettis; realismu je mõju meie kirjanduses awaldas ennaft lohatamas kirjutamijewiisil, päälistaubjes jündmussituis, ilma ijemije tarwitujeta, ijeloomude fujutamijes mõne jonefjeega, ilma täelikuma wäljatõdtamijeta. Ömnetujeks pidi weel kriminal-roman jel ajal amerikkaste läbi uut hoogu jagama ja ka meie kirjandusesje tungima — ja jegu oligi walmis: $\frac{1}{3}$ Marlitti ja Berneri haleduft, $\frac{1}{3}$ Greeni ja Conan Doyle põnewust, $\frac{1}{3}$ „oma“ wärwita igawust. Wärwita — jekt Cesti eluga pole neil töödel midagi

tegemist, eht liil päälkirjad jeba lubawad. Maks niisugustelj raamatuteit on „Tont“ ja „Kollid“; esimene maa, teine linna elust.

„Tont“ tahab pilti anda ijeloomude kofkupõrfamijest ja wõitlemijeli walla-ame-tite piirides, aga ta tahab ka ainult, taugemale ei jaa kirjanil. Üksitud nähtujed niimejugausteli aegadest on kofku laitud ja liimata iksiteje kõrwale jeatud, ebaust ja farskus, edu ja wallawõnema hirn-uwalitus. Selleil siis tuleb, et pilt koguni loomuwastane on, et üksitud joneed koguni wõõriti on tõmmatud. Siju jääb jalguletats, jündmused ei kaswa järjelikult iksiteijest wälja, inimejed teewad asju, mis nende ijeloomu wastu käib, tege-lajed liiguwad kui tited traadi otjas, elu-jateks inimesteks ei fujune nad kustil. Sellepärast ei tee nende jaatus ka lugejale meelepaha eht muud: teewad nad rumaluji, noh, ega uad jelle eest iie ei wastuta, ja käib nende ahi hästi wõi halwasti, siis pole nad iie jüüblafed, waid kõrgem ja wägewam jaatus hra Wändmetsja fujul tahab jeda lugeja filma eest warjule jää-wate põhjaste päraft.

Nagu iju, nõnda on ka teel jattatud: kord laowane, igapäine jutustus, kord farije jügawast hingje põhjast mõtjeid ja tundmisi walguiele tuua. Tal pole ühtgi algupäral-just, ijeloomu, ifka ja ifka tuleb tahtmata mõtteseje, et mitte luuletaja ei kirjuta, waid mees, kes mõndagi lugenud, ja kes jelle mõju all kirjutab, ilma et pifemalt oma feele harimije kallal waewa tahab näha. Tõsije töötamije puudus paistab jutul igast nurgast wälja, muidu ei mõista jeketada, kuidas kõik nõnda jeganini kaswada wõib — lapstjad ja faalid.

Seejama patt lamab ka teije jutu: Hornhöhe „Kollide“ pääl. Jutu mõju on elawam kui „Tondi“ oma, näha on, et raamatufirjutaja mitte asjata Sherlock Holmes'it lugenud pole. Ta ei usaldaund oma jutu tõmberõimu, waid kui tark mees tunagi jai ta aru, et praegu „kriminal-romaan“ trump on, ja andis siis oma ju-tule ka jellest keelt kõditawast jinepi-potist rammu juurde. Aga mis oma, jee odaw ja halb — ei jaa mees Holmes'i wiguritele

lähedalegi. En nagu oleks kirjanikul jute otja karvakeene jattunud, mis tõi jooned jämedaks ajab. See nähtus on lahjuts

terwes jutus tunda; kuhu üks pilte: wõi nalja joonekene pidi tulema, sinna tuli „kriips, mis hirmus paks“, kuhu walguise wastandiks natukene warju waja oli, sinna jattus muist määrakas nagu tõrwapintsi-liga tõnmatud. Et nõudawiihi wõimata on õrnadele hingeleu awal- dustele diget fuju jaada, on heeueieit mõista. Siia juurde tuleb aga weel midagi, jee on, et kirjanikul kujutawad olud jaolt nähtawasti loquini tundmarad on; nõnda mõisnikuelu.

Paruu Stern-Himmelshaujen oma perekon-naga on romaani-juumitus, ilma wähemagi elujarnadujeta, ja fuju- tujed tema majasi on lihtjalt naeruwäart. Aga ta kergasti Pohlitz'i perekonna elu kirjeldujes on palju liialdust ja wõõriti jooni. Mõdij- ping Lanzbergi ijeloom on loquini wiidat ja ta depoeq, päätegelane Bostjon, tuletat

wõõraid eestujusid meelde. Loquini aru- jaamata on, et raamatukirjutaja Eesti felt- jide elu paremini ei tunne ja et tema neid

inimesi, kes jääb tänud, paremini tähele pole pannud. Ma- tehe kaastöö- line Maas- kas on kirja- niku liialdu- sena wõi- mata fuju, ja äffituteiste pillijelt joo- mistatud pil- did on loquini päalistand- jeh, nõnda faupmees Teiermann, selle ema daantlane olla, akade- mia õpilane Fintslar „Kootsi prii- deti“ pärit, nunteadlane Nört, Saksa lamburi jä- reltulija. Mi- medega ei tehta fuju- sid; nad pea- wad ije elust olema wõe- tud. Mis ai- tab, et raa- matus Eesti rahpouslist mõtet toeta- takje, diget röömu ei jaa sellest tunda, kui

Tulest häwitatud Alesundi linn Norra-maal.

jee elutrunduje kuful juumib. — Ja mis enne „Tondi“ keele kohta on tähenda- tud, sellele wõib ta juin pea täht tähest alla kirjutada. Mõll on keel natukene elu- wam, selle eest aga ta lahakam. Eõnad, nagu „tunnid“ (taubatarwitajad); laabruk

(öökuub); maitsumaid (?) jne. tunnistawad jeda. Kõnda on siis ka selle raamatu kohta lõpuotsus: ta annab tunnistust päalistandjast kirjutamisejt, ilma põhjaliku etundumiseja, ilma tõsije töwia kirjaniitu enje fallal.

Aga miks neist raamatutejt ülepea siin rääkida? Sellepärast et niisugused meil

tüüpilised on. Niisugune on kirjandus, mida harilikult ootatakse, mida ajalehe weergudejt otitakse. Need raamatud imewad hulga rahwa omale, need rikuwad luigeate maitje aegamööda ära, nii et paremat kohta ei teatagi. Sellepärast on siin neist pisemalt räägitud, kui nad jeda ära teeniwad. Kas peaks jee rääkimine oitama?

Poins.

Tabane lookene lapjepõlwest.

Jaan Kulmu.

Kui lõbus on kuulata, kui minasjutte westetatakse! Kui hää on siis ahju ääres istuda, kui sõjalugudejt, silgurammakäimistejt wõi fratidejt kõneldakse! Siis wahid taja hingates terawasti kõneleja suu pääle, nagu tahaksid walwata, et ütlegi sõna jalaja äralibiheja ei taaks. Astud, kui jutt põnewamaks läheb, kõnelejale ifka lähemale, kuui wiimaks üsna tema juurde jõuad. Ja kui siis ema teisejt toast lõngalera, jufawardad wõi raswasarwe ära läheb tuua, siis teed nii wiingus näo, nagu oleksid tapelda saanud, waatab üles tala wahele, kuji urwapaalaster auufartuist ärtawalt alla waatab, ning wõd, tafateft astudes ning ühe kõrwaga juttu kuulates, nõutud asja ära. Ja jälle hakkad jätendawate siluudega kuulama. Kui keegi, näitujeks Peedi Peet, kes jagedafti õhtuti meil oli, oma juure nahtje tubafakoti wälja wõtab ja teistele oma kuulitega segatud tubafat pakkudes jutulõnga katkestab, siis läheb ja koguni kirjututs. Ramatamatakt ootad ja, jalawarwestega waatu pörandat paistudes, kuui piibud täis laetud ja jutt juitsupilwede wahel edasi wurama wõib hakata. Kui lool löpp käes, siis on kangefti kahju. Veel tahad sõbu pikendada, küsid ühte ja teift jelle ja jelle üle. Maagama ninudes näed nimelt jutufangelastejt ilusat und, nii et hommiikul ütlesärgates alati kahju on, et jee mitte ilusti ei õlmud. Wahest näed küll ka fratidejt. Siis ärtad wõjel niitu forda üles ja waatab hirmuga forstna wahele merka, kas jään kulli küüne jarnast nina ja loia talajaba ei näe.

Wina ujum, et inimejed niisuguse jutupuhumise juft töd edu pärajt on wälja arwanud. Muida siis wõlid wurisewad ja jufawardad wäljwõwad! Zulafed keerutawad küll natule aegjamalt õhefikta kui muudu, aga jelle eest on nad nii ilusasti tehtud, et waerwalt ühe wõltskeerde leiad. Minult toolihtidele on niisugused õhtud, kui nad pääleegi küg tihti ette tulewad, kahjulifud. Ma ei uju küll, et poisid sellepärast rumalamaks lähewõwad, aga tooli-papad on ju imelikud inimejed. Keil on wa' aabits ja üks-forb-üks aga meeles. Muust ei pea nad palju ühtegi.

Keil Mäetälas oli häid jutupuhujaid kaks. Ejuinejena nimetan küll Marumäe staarlit. Tema oli päälit näha imelik wana-mees. Juba tema ninagi oli jeda wäärt, et teda imelikuts nimetada. See oli päratu juur, algas wäga kõrgelt, kõrgemalt weel kui otjaciine, nii et silmi wahele wäike kuhj jändis, wajuus allapoole tulles näo ligemale ja lõppis dige terawa ja kuniis pifa nipuga. Alumine ninajagu oli tublisti paremale poole pöördud. Deldakje, et kõijit inimestel ninad nuuskamijeft paremale poole taewada — turakäe meestel muuduagi pahemale. Marumäe taadi juures oli jee küll wõististi nõnda. Eest ta wäänas alati nuuskamije ajal oma nina nii halastamatakt parema pöje külje, et ma pärait jeda toimetuift alati kahjatjedes ja fartlikult waatastu, kas tema nina mitte paigast ära ei ole nihkunud.

Marumäe taat — nõnda staarlit harilikult tututi — kandis piifi juufeid, nagu jee wanematel inimestel wiifiks on. Ta

ei lõiganud neid kunagi. Kui ta wahelt pühapäeval pärast lõunat mööda wäljapeenart meile lõmpis, siis lipendajiwad nad lakana ümber laela ja mööda õlgasid. Siis ütlesime me, nooremad, harilikult: juba Karumäe lehwitab; ning kogusime wälja rõdu pääle taati ootama. Karumäe kandis nii juwel kui talwel toetud kübarat. Talwel tõmbas ta tema üle kõrwade, nii et ainult juufste otsjad, nägu, ja piff walge habe wälja jäiwad; juwel teeras ta tübara õige madalaks ja jeadis õrnalt pää otja. Karumäel oli tats wannuut. Need oliwad nii ühte karwa, et neid waewalt üksteisest ära wõis tunda. Suwel oli tal üks jelsas, talwel kandis ta tahte. Kajakat ta ei tarwitunud. Jagaford talwel, kui ta meile tuli, wõttis ta rihma wõõlt, istus, tegi wannuuste nõõbid lahti, pani ühe jala teise pääle ning hakkas siis kõnelema. Suwel kandis Karumäe alati wiiskujid. — „Du hääd tümad astuda, ei pea wett ka, kui märjaks jaawad,“ — ütles ihe. Talwel oliwad temal pastlad jalas, karwajed küljed wäljapoole pöördud. Siis pidada laumini wasta, teadis ta tõendada. Kirikus käis ta jellelana ülitonuga. Minult talwel ajas ta alumise wannuuste nagu pühapäewa märgitse teise pääle; juwel jäi wiimane muidugi koju. Taadil oli oma jaun, mis joo jees Karumäe ninelise lingu otjas seisis. Säält jaun ja ihes ka taat nimegi jäiwad. Kirikufrijas nimetati taati Kaarel Kild. Mäla nooremad kutsujiwad teda taqaselsa ta Sagaraks, sest tema jaun oli ainus külas, millel jagaratega ühed oliwad. Karumäe oli poisimees. Külainimejed kuuldi rääkiwat, et ta oma imeliku nina pärast naist ei olemat saanud. — Zah, loomake, kõnelesiwad inimejed, ei ole teine ühti just plaanis. — Ametitpoolest oli taat forwsepp. Ta ei teinud mitte ainult meie tülasse forwiisid, waid peaeagu terwesse tihelkonda. Ta oli kangel oma forwide ja waffadega tuntud. Kui ta weel noorem oli, siis palkas ta omale jagedasti minu isa wõi Maltja peremehe käest hobuje ja käis forwiisid tellijatele kätte toimetamas. Wanemaks iaades istus ta alati kodus, ja tellijad wiisiwad ihe tauba ära. Pifem taadi tee oli kiriku juurde wõi jälle naabrialda, kus temal sugulasi oli.

Taat oli omas töös osaw. Ta tegi

kõifuguseid forwiisid ja waffasid. Kui mõni uus otja tuli, siis tõi ta oma proowid aidasi wälja. Säär oli lihtsaid kartuli- ja mitmekarwalisi piigafeste kätöö-forwiisid, oli willatorwiisid ja weimewaffasid.

Taati armastasiwad lülas kõi, olgugi et tema nina natuke „plaanis“ ei olnud. Mord, kui ta raskesti haige oli, jaatis mind ema iga päew sooja piimaga teda waatama. Tõnni Tiiru, keda midu just heldets ei peetud, kinnitud talle pühadets alati neliwis kanamuna ja toobi wõi poolleit tangu. Hegi Vardi peremees, kes julaste palgamatsmije ajal alati trütpuuga tülitu üle tõmbas ja kunagi mööda külgi koputada ei lubanud, matjis Karumäe taadile alati auuasti. Pühade ees andnud mõniford koguni paar kamalutüüt herneid päalekautbagi, nagu taat ihe rääkis.

Karumäe Maarel oli ju üle jectifsümne aasta wana. Omal ajal oli ta mõisa toomees olnud; forwjepe ametit pidas ta ju aastat nelikümneid.

Teine, kes meil juttu ajamas käis, oli Puujala Andres ehk Dinas, nagu teda kutsuti. Dignepärast oli tema nimi Andres Part. Puujalats hääti teda küll jellepärast, et ta Krimmi sõjas oma parema jala funi poolst iäärst jaadil oli kaotanud ja nüüd puujalaga tofist; aga mispärast teda Dinas kutsuti, on mulle teadmata. Wõib olla wast jellepärast, et tema pää natuke oinast meelde tuletas. Temal oli madal ja lai otjaeline ning lähtene, tüürakas nina. Juufsed langejiwad tal habele poole pään nagu üle tatus ja pödrasiwad siis juurte, pääst emale hoidwate kõrwade kohalt rõngas ülespoole taqasi. Wanad joldatid armastawad kõi enam: wähem oma eluähtusi ja kuulud jutustid juurendada. Kui oli ta Puujala Andrejega lugu. Tema jutustas meile wahelt terwed õhtud ilma wahetpidamata; tuli teine furd — jälle jutustas. Ja jagaford oli uus lugu. Kuning ei kõneleud ta wana asja. Ehk kui wahelt otigi wana, siis oli ta unega ifka nii ära segatud, et raste otjustada oli, kas nut wõi ennekuludud lugu rääkis. Aegamööda jai Puujala Andreje nimi koguni omadus-õnaks. Sagedasti taplesiwad Mäeküla emad lastega, kui need liiga palju kõnelesiwad: „Lohoh, Puujala-Andrejed ifka, häbenege uneti!“

Meie ajalugu.

Et ära on nüüd juba tervet fuu feisuid, aga dieti suuremat jändumist pole veel ähkegi olnud — ammugi veel mitte üfistatavat, mida ta küll niipäe loota ei olegi, feft enne kui waftaniffude pää-jõuud koftu pörwatad, läheb veel palju aega. Nüümas numbris nimetame küll, et Korea pinnal Wene ja Jaapani wäed juba waftatiftta feiswad ja maafõda algamas on. Aga nagu tagajärel feisumid, oliwad Wene poolt furma amult eelwõetud talgad faadetud, kes jaapanlaste ebaftitumgimist tegema ja taftiftama peawad, mille juures müidugi mõningaid toftapõdetemist wõib tulla, aga fuuremaid lahinguid mitte. Efti pole müud olnud, kui et fafaftalgad Pj d n g j a n g i linna ette on ftumunud, mis küll faunis jügamal Koreas feifab (200 werfta Jalu jõel); kui selle aga jaapanlaste fäes leiduwad, on nad müüed pangud wahetanud ja tagasi pööranud. Wististi ei hatta meie wägi end etofita Koreasse ftipunnifega wäiftama ega ftillutama, waid feab oma etimege wõitlufefiini Jalu jõe äärde Mandjuria piirile, kus ta juba A u d i h u ja B i d i h u linad oma fätte on wõtnud ja oma feiftufõhtafid wõitlufi tundustada. Jaapanlaste jälle feawad Pj d j a n g i oma wäe pää-foetuspunktis, kuna selle ligifetlaw Tj h i n a m p o fadamafitän wõie maalefaatunife tohtafid on, mis palju enam põhjapool feifab kui Ethe-mulpo, feft feini maale müüdi. Nii on Jaapani wäe ebaftitumgimine hoopis enam hõlbustatud, ja wõib feis wõft pea Jalu ääres lahinguid odada. Aga niifama wõib ta olla, et ftuagil mujal warerimni fuurem wõitlus lahti läheb, feft mõlemad jõdjad hoitawad müidugi oma wõjede ftiftumifed wõimalikult falaja, et wastati oma ettenõutete tohta efitetele faata; nimelt Jaapan ajad oma aegu nii, et ta lõber Jüglanegi feida ei mõrta.

Jüglife ja Amerika lehtede ftuunimifitajad, sellele tuba anti Jaapani wõiege ähes olla, peratfe nüüd Lofios pangal. „Daily Tel.“ ftõnumifitaja pögenes Jaapaniifti aga Shanghaiße ja telegraphweerif fäält, et 40 meelaema jõjawõgedega Naagalift wälja on ftõtnud, et Dalmi ligidäl maale müana. Teine maalefaadetaw wägi featawat Piroftimas walmis. Tema arwanift müdda olemat 200,000 meest Mandjuria poole ftõtnud, niifama ta ftugemata ftugad Koreasse.

Pragu on igal pool juurem lähelepanemine, nagu ennegi, ifta veel Pori-Arturi poole pööratud, kus küll wõimafteft polewadel wõitlufi poole olnud, aga feiftufõht on wäga põnew, feft Jaapani laewawõift piirab feida mere poolt ämber ja maapoolt on ftuun aiunult ftija maalaeta läbi matjamaaga ühendufes, nii et fa fäält poolt waenlaste päätetungimist fawo on, kui nendel forra läheb ftuagil ligidäl maale tulla. See oles küll nendel raste, aga jaapanlaste hulljuga oles juures, mida nad juba nii müüel puftul müüdanud, mitte wõimata. Seida asjalugu näib fa romandandi Et d s j e l i püramifil ftad-lufe fäitfeweile ftimas pidama, kuna ta felles mehi wõimfeni wereftlgani wastaponefute maniftf, kuna taganemifets ähkegi wõimalikult ei olla — tolnel pool on meri, uftjandal waentlane. Et Port-

Arturi püramifetel ära wõtmifets, fuude, wäft aas-late faupa ega lähefs (selle muuna-tagawarad olla müüretud), mida jaapanlaste müidugi odada ei läbe, feis müüid küll olla, et selle tallal oma õune tormifitufuga faifimwad, nagu nad selle 21. now. 1894 ftõtnalt ja forra ära wõftimwad. Küid müüid on nendel küll hoopis teine waentane ees kui feis-

Müidugi peab Jaapan ftuunimifet tegema mis teha tahab, feft ega Wene wägi temale fauafis aju ei anna, weelt müdda talitada. See faawad ju müüid Mandjurias iga päewaga jõudfasti ja feab küll peagi nii fuurefs, et waenlaste lödfifelt wastu astuda wõib. Küll on wäe-wedu fuureft Siberiift läbi wäga pitafine ja waemaline, aga lödfiftifta 4000 meest arwatatfe iga päew ftuuna jõudma, ja fee keeb omelt fuu jõuful 120,000 meest. Wististi feigtatib fee fa wäe ebafti faatmift, et fuure Waftali järwe äle müüid jääpääflet raud-teed müdda pääflet. Küll ei wea fee raudtee jõjawäge, waid mehed marfimwad selle maa (38 werfta) ifta jala jääd-pidi, aga fuur lähtjufis on juba fee, et fraan raudteel meefatfe ja meeftele selle lödju järwele müüed puftafe, foendufe ja feftafimufufe tohad on featud. Ka meefatfe tühjad wagunid teine poole järwe feida müdda tagasi — hobus-rega, feft rasteid weduriift ei tohi ifta jälle faata. Jaapani wägi on omale küll ta Korea jõjawäest ftugu ftuge faanud, kuna Korea müüid nii hästi kui Jaapani all on, aga juurt abi fehwädfet foren-lasteft temal küll pole. Korea faob arwatawasti müüde jõja järwele wift küll iftefeisma rüugina faardi päält; feft olgu müüid jõja otjus mis tahab, fee on faunis feige, et wõitlufe pool Korea õina wõiduwõiftats wõtab ja selle wastu ei aita fa müüid Jaapaniga tehtud leping, milles Korea ifte-feiswõift faiftata lubatafud, müdagi.

Jaapanlaste püüawad müidugi fa, kõigi abinõundega hüülatfi wenelaste wastu äles ftihutada, kuna nad neid ftufuwad eneftega ühendufit tegema ja wenelafi Jda-Aftafat wälja ajama. Ftiftuti laotafimwad jaapanlaste Pekingis ftulga Port-Arturi faartiftid loial, kus Wene purnofatufid ftindufote wäälle Jaapani ftupid äles olnud juunif-ftatud. Need faardid ftufitawad fa palju teift jändumist, mis ftugugi olemas ei ole olnud.

22. weefruaril faftus Jaapani laewawõift fa meie teife ftuuge Jda mereftindufe, B i a d i w o s t o f t, föllal oma õune — pangufas faugelt mereft ligi ftuuni aega, aga mtigi tagajärjeta. Annif-ftalmuud ftadam taftiftad ftuun ligidale linna alla tuftufi, mis ftugu aga müüid küll pea muunud.

Etimege ftuufatu ftuunimufid ftuufu on meie pool waratiftelt küll faunis ftuun. Seft kuna Ethe-mulpo all ftolm laewa ja Dalmi ligi müüifaew „Genoiel“ õuna otja on faanud, tehti fa fuures laewawõiftus Port-Arturi all feitsemale jõjalaewale, mis koftu müttufimmuud mtijoni mafawad, faunis rasteid wõgatufi, nii et need tüftis ajats ftuufimife-wõimatuft on ja parandus matjab müidugi fa. Pääle selle on Jaapani laewawõift merel ftitudes fa nii müüed Wene faubalaewad ftuun püüandud.

Selle vastu pole inimeste elukajuh sõjas seni mitte juur. Fort Arturis on eimesies wõitluses 26. ja 27. jaan. ühteloffu atnult 15 meest surmatud ja 80 haawatud. „Marjaqi“ meesteft on 34 meest wõitluses langenud ja 71 raskest haawatud, tekest mõned küll hiljem surimad, kuna fergemaid haawatuid rohlem oli. „Seniojeiga“ on 95 meest ära uppinud.

Zaapanlaste kahju kohta ei ole täitfa selgeid teateid, kuna walitus seda ametlikult ei aivalda, aga wististi ei ole see nendelgi wäifene.

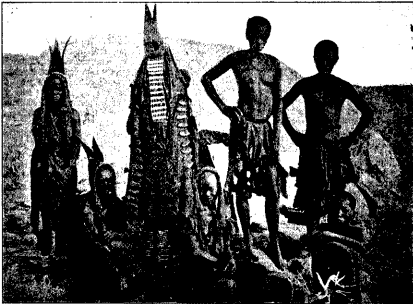
11. webruaril maifiwad nad Fort-Arturi alla üfji wiis laewa, millega ühes maibuigi fa inimefji otfa fai. Niifama on fa Wene sõjalaewa

põhja. Admiralikaem wõetud teife laewa järele wedamijeks.

*

Uus tödfoht sõjameeste tarbeasjade walmistamijeks on „Punafe Riisti“ Niwimaa jaostonna all töötawa naesterahwa-tomitte nõunikolmijega meie linna laiemate ringkondade jaoks „Laara“ jeltfi saalis awatud.

Tödfoha ülesandeks on: 1) tooitõdõtamine sõjameestele tarbeasjade walmistamijeks; 2) tödde wäljajagamine neile naesterahwastele, kes tõdus tödõd soowiwad teha; 3) annete wastuwõtmine tomitte hääks.

Mässawate Hererode perekond.

mitmed waenulise kaubaga laewad oma saagits wõtmad.

Zaapanlaste kahjujaanistõed olla asjatradjate ütluje järele palju suuremad. Kui jeda wäljamaa lehtede teadestel näha on. Mõne Zaapani sõjalaewa wigastufed olla wäga tõwõed ja lähed nende parandamijeks kama aega ära. 6 Zaapani ristlejat olla wigastada saanud; põhja on läinud Fort-Arturi all 5 laewa, Zaapani meres tuul 12. webruarini 1 laem, mis riisitoormaga Genjanisse sõitis; pääle nende on wigastatud (mõned põhja läinud) 7 miinistandjat, 1 suurttüpaat Fort-Arturi all. Ka olewat Tshemulpo lahingus Zaapani ristleja „Takafihyo“ põhja läinud ja „Mfama“ raskesti wigastatud. Esmise Fort-Arturi lastmijee juures läinud üts Zaapani laem

Tödfoja juhatusje liitmeteks on pääle päd-tomitte liitmete isekantsid järgnufed naesterahwad Eesti ringkondadeft: proua W. Fögewer, proua Dr. A. Kallas, proua Kijberg, proua Landmann, proua Kellep, proua Löhmus ja proua Dr. A. Schulzberg.

Loobame, et Eesti ringkondadel wõimalik on rohkel arwul uue tödfoha lamber koguda, et omalt poolt sõjameeste hääks teha, mis jõud lubad.

Ruunjalilise ja näitelawalijee piduõhtu panuwad kohalifud Eesti seltsid 22. webruaril „Würgemusje“ jaoks ühifel nõual „Punafe Riisti“ hääks toime. Diawõtmine ott õige rohke; tulud 380 rubla.

K o d a w e r e k l f., Pala walla nõunfogu tege otijufeks, wallakapitalifft 1000 rbl. „Punafe Riisti“

ta Jaapani wäe- ja moonamee-asja juhataja, mille hää rorratus palju Jaapani wõidulaamifeks mõjus. Juba 1875 oli ta nõndanimetatud „Saffuma-määsu“ waigistuses tähtsaks tegew. Oma sõjamõelise hariduse sai ta Prantsusemaal. Teeda peatafse üheta tähtsamats wäerühatajats Jaapanis.

Korea keiser uulisal.

Idamaa asjad ja olud on mitmeti teised kui meil. Suur wahet on sellesgi, et sääl inimejed meie jõiduloomade ahet täidamad. Jaapani, Korea ja Hiina linnades ei leidu ainuigi woorimeest, waid nende ahenel liigumad igalpool kus waja, selle jaoks harjunud mehed oma lunderaamidoga, kes sõita-foowija raamiga oma turjade wõtanwad ja tajaft jõrki lastes tema pärale kannawad. Suurete ifandate juures juunib säärane kaudmine mudugi suurel ja toredal moel — teeda suuremat, mida kõrgem ifand on. Nii näeme Korea keisril, kui ta wälja jalutama läheb, teewe jalga kandjaid ja kaatjaid olemä, kuna tauniglik lunderaam igafugu ehetega ilustatud on.

Mlesundi linn Norramaal

pões tänawu 10. jaanuaril pea täiesti maha. Tulekahju juures tõusis ütlekange torn, mis iga kuskutuse tahte wõimatusks tegi. Pea kõit linnafefe elanikud (neid loeti ligi 15,000) on puupaljats jäänud; kahju juurust arwatafse mitme miljoni rubla pääle (waata nr. 2). Päida kuskutuleks on nii omalt, kui ta wäljamaalt rõhksti abi antud; nimelt annetas Saffa teifer juurema juumma. — Meie pilt näitab linnafefe enne põlemist. Were poolt waadates paistad see õige tore olemä, kuna linnä taga seistwad mäed temale nagu jeltjatseks on.

Hererode perekond.

Kui minewa kuu lõpul Kuuges Idas weringmäng algas, oli tänawu juba üts jõja-eeilmäng fündinud: Saffamaa päralt olemas Wõima-Wäine Aiwritas, kuhu Saffariit omale 20 aasta eest ajumaad nõntas. Eääljed pärisrahwad — sellest ifeäranis agar ja tarjade poolest rikas H e r e r o rahwas nimetada on — paadi olalt funnis, olalt meelituste mõjul Saffa walitfufe sõna kuulma. Aga findlat jalal pole sääl Saffa wõim meel inugai, nagu hõitline hererode määs näitaz. Mäimel pool löödi Saffa ametinikud ja afunad arneta maha ja rõdwiiti ajanduse paljaks. Nattu faadeti fobust sõjamäägi kumma ja selle abiga oli tuberneril Ventweinil mudugi hõidus mäskutifsi lüüa, sellel ju õige juhatus ja paremad sõjariistad wundufimad. Wististi tuleb hererodele nüüd raste taristust faelta, mida katstajed ju lõwasti ahwar-dawad: Nende tarjad pidada ära wõetama, mehed ife fefste juurde tööse (fee on teoorjadets) ifeatama.

Et hererodel häästigi war-ndust on, näitab meie pildit olew peretönd, selle unefed rotfleid pärti-ehetid kannawad.

Telegrammid.

(„Postimehe“ järelt.)

Jaapanlased on Wladiwostokki lastinud.

22. weebbruaril kell 9 hommiku ilmuifwad Afsoldi laare juurde, mis Wladiwostokki wersta 50 lõnna-ida pool on, 7 Jaapani sõjalatwa. Keifpääwa ajal oliwad need laewad laare ja ranna wahel. Mäks ristlajat jäiwad faareft põhja-poolt, teifed laewad jõitfiwad reas, rannast 25 wersta kaugele hoides, Usjuri lahte. Kell pool kaks hakkas wäläläw 8 wersta tanqufelft tuld andma, selle järel ta teifed laewad. Kell pool kolm lõpetafiwad laewad lastnufie ja jõitfiwad ära lõnnapoolt. Kell pool kolm kadufiwad nad ranna-patartide waatepiirilt.

Jaapanlajed lastfiwad illeältsle 150—200 tuuli. Rahju ei ole need palju teinud. Kindlas on ter-wets jäänud, tulekahjud ei ole kuskil olud. Ainult ühe tähtsõõlilte majafse tanqis tuul fife ja jummas tema noefe ära. Ühes teines majas purustas tuul ahju ja afjad, ja ühe lafaru õue pääl faiwad 5 madrust fetgesti haawata.

Meie patartid waitfiwad; wift jellepärast, et meie kuulid nii kauge maa taha pihta ei oleks läinud ja patartide oma felfjufhta afjata awat-dada ei tahtnud.

23. weebbruaril ilmuifwad Jaapani laewad uuesti Usjuri lahte, aga lastnufie ei wõtnud nad enam ette.

Jaapani uus parlament.

Jaapanis oliwad need parlamentid-walimifjed. Wana parlament, kes walitfufefe loitust awaldas, oli omal ajal koost laiali jaadetud. See parlament oli sõjakam kui walitfus; tema nõudis-otjekohelt sõjakulotamist. Ka nüüdne parlament ei ole palju teift moodi kui endine. Et sõja tarwis raha faada, ifis kufufatife ta warasti kofku. Kõr-gendada tahetaffe maamafju, tubatu- ja alfoholi tollifid.

Ljaolungi lahe põhjarannast.

Wene-Hiina pangä jaosfand on Niurifhwang-gi Wufdenafse minemas. Kaes-terahwad ja lapsed walitfiawad kinnast ära minema, felft fardesafse Jaapani leewosifufe tulekut, nii pea kui Ljaohet jõelt jää ära läheb. Wraanifid laewada ja kuld-lust ehitada on wõimata, felft maa on külmunud. Sellepärast wõib Wene wõigi Niurifhwangif Fort-Arturi raudtee pääjouneni taganeda. Weneafsed teemad raudtee ääres Hailifhwangi ja Ljaolungi findlats.

Dreyfusi profless.

Prantsufe faofatfiooni-fotjus tegi 21. weebbruaril (5. märtsil) otfufeks, Dreyfusi afja uuesti läbi waadada ja jellepärast uut urfimeft ette wõtta, felft endifjed fotjunnitid on otfufe wõitfitud dotu-mentide põhjal teinud. Rahwaft ei hõwita profless nüüd kangeligi enam nii nagu enne.

Zönnisson'i Wennakste

Aia-äri

soowitab

Roosisid
Mailillesid
Hiatsintisid
Narzisisid
Crocus amarilis
Primuliaid jne.

Wõtab tellimisi wastu

Lillekimpude
Lillepärgade
Lillekorwide ja
kõiks. ilust. pääle

Lillekauplus: Rööütl uul. nr. 9

Aia-äri: Wiljandi uul. nr. 6

Suur-Reede

ehk

Paastu-Kannel.

Toimet. nõrkadele, jumalakartrataule, patustele ning waenlastele R. G. Kallas, õõ kannatamise-aja lugemist. Esimene jagu neist lugemistest wiib meid Ketsemane aeda; teine jagu saadab meid Jeesusega surmakohtu ette; kolmas ilmaliku kohtu ette; ning jagu juhatab meid Jeesuse risti alla Kolgata mäele, ning wiimane jagu Lepitaja haau juurde. Pääle selle on sijs weel mõned kannatamise-aja laulud, palwed ja salmid juurde lisatud ja wiimaks suure-reede kalender. 255 lhk. suures kaustas. Hind ilusas kõwas köites 80 kop, kallingori köites 1.20 kop.

„Postimehe“ raamatukaupluse kirjastus.

„Postimehe“ trükikoda

Jurjewis, Rööütl uul. nr. 9.

Igasugu trükitöösid

tehtakse puhtalt ja korralikult — liht raamatutrükist kuni mitmewärvilise kunst-trükini.

Trükikojal on kõlge uuemad tähed ja kannistused ning unisnad ja muretsetakse sellekohaseid uudiseid juurde.

Ilutööde jaoks on kõlge uuema sisse-seadega kunst-trüki masin „Phönixpress“ Schelter ja Giesecke wabrikust Leipzigit.

Trükikoja pääpööd on ainult puhast ja maitserikast tööd teha.

Suur wäljawalik uuematest ja mood-sarnatest wäljamaa kaartidesest ja kunst trüki paberist. Niisama on walmis ladus mitmewärvilisi aukirjade ja tunnistuste äärekaunistusi mitmetsugu paberil, koolitunnistusi, palgaraamatuid, pidupiletisi iga platsi-hindadega jne.

Ilmus ja on raamatukauplustest saada
„Postimehe“
Ida - Aasia sõjawälja kaart
postkaardi kujul.

Üksikult ja hulga kaupa saada

„Postimehe“ raamatukaupluses.

Ei kaarti ainult wäikesel arwul trükiti, palutakse tellimistega rutata.